

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/327/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3616201961
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3616201961.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudkýň JUDr. Olgy Lichnerovej a JUDr. Alice Beňovej v spore žalobcu Y. K., a.s., so sídlom G., N. A. č. 7, F.: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. M. N., advokátom so sídlom G., J. XX, proti žalovanému S. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., I. Q. XXXX/XX, o zaplatenie 822,50 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 01.júna 2017, č. k. 6C/109/2016-65, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej vyhovujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 518,50 eur s 5,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 518,50 eur od 22.02.2014 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol, že žalobca má nárok voči žalovanej na náhradu trov konania vo výške 26,08 %. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že účastníci konania uzavreli zmluvu o úvere č.XXXXXXXXXX dňa 12.06.2013 na sumu 800 eur za odplatu 304 eur spolu 1104 eur, pričom touto zmluvou sa žalovaný zaviazal žalobcovi splatiť úver v sume 1104 eur v 13-ich mesačných splátkach, pričom prvá splátka bola splatná 10. deň v mesiaci a každá ďalšia splátka bola splatná v 30. deň v mesiaci po splatnosti predchádzajúcej splátky po 68,25 eur, doporučený deň úhrady bol 19. dňa v mesiaci, pri priemernej RPMN 48,52%, RPMN 67,70% za odplatu z poskytnutej úverovej sumy, t.j. 304 eur, pri úroku 20% z istiny a odmene 18% z istiny úveru. Žalovaný nespínil dlh riadne a včas, uhradil žalobcovi len sumu 281,50 eur. V zmluve absentuje termín konečnej splatnosti úveru a splatnosť jednotlivých splátok a tiež rozlíšenie aká časť splátky predstavuje istinu, aká časť úrok a aká časť poplatky, ktoré si žalobca účtuje. Právne vec súd prvej inštancie posúdil podľa § 3 ods.1, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3, § 4 ods. 8, zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 9 ods.1, 2, § 11 ods. I písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobcu v istine vo výške 518,50 eur /úver 800 eur mínus žalovaným zaplatená suma 281,50 eur/ je dôvodná, pretože medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená vyššie uvedená zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 12.06.2013, ktorú treba považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle znení citovaných zákonných ustanovení, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver v celkovej výške 800 eur s odplatom 304 eur ,ktorá predstavuje úrok 20% z istiny, t.j. 160 eur a servisným poplatkom vo výške 144 eur čo je 18% istiny spolu 304 eur, pri RPMN 67,70%, pri priemernej RPMN 48,52%. Žalovaný ako dlžník sa zaviazal splácať úver v 13-ich mesačných splátkach, z toho prvá splátka bola splatná 10-ty deň po uzavretí zmluvy a každá ďalšia splátka až do úplného zosplatenia je splatná 30-ty deň v mesiaci po splatnosti predchádzajúcej splátky, s tým, že prvé tri splátky sú dohodnuté vo výške po 4 eur mesačne a ďalších 10 splátok po 109,20 eur. Celkom mal žalovaný zaplatiť žalobcovi sumu 1104 eur. Žalovaný uhradil len na túto zmluvu celkom sumu 281,50 eur, čo vyplýva, aj z pravej strany splátkového kalendára, ktorý sám žalovaný predložil a

ďalšej platby vo výške 50 eur. V zmluve absentuje termín konečnej splatnosti úveru čo je obligatórna zákonná náležitosť úveru v rozpore s § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva neobsahuje celkovú splatnosť úveru, a preto je potrebné podľa § 11 ods.1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ ide o námietku žalovaného že celkom zaplatil na úver sumu 609,10 eur, súd prvej inštancie dospel k názoru, že táto nie je dôvodná lebo predložený splátkový kalendár sa týka na pravej strane splátok sa spornú úverovú zmluvu a na ľavej strane na inú službu poskytovanú žalobcom označenú ako „domáci servis“. Ide o dve samostatné zmluvy, preto nemožno plnenie na domáci servis vo výške 327,60 eur započítať na zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 320131324 zo dňa 12.06.2013. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax súdov a najmä na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/798/2014 zo dňa 13.05.2013 podľa ktorého žalovaný si doplnkovú službu „Domáci servis“ zvlášť a dobrovoľne objednal, ide o samostatnú zmluvu, dva platné právne akty, pričom plnenie na jednu zmluvu, t.j. zmluvu o „Domácom servise“ nie je možné započítať na zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2013, na ktorú plnenie je predmetom sporu, pričom plnenie zo zmluvy o „Domácom servise“ nie je predmetom tohto konania. Skutočnosť, že ide o samostatnú službu možno vyvodiť aj so samotnej žiadosti žalovaného o domáci servis z ktorej vyplýva, že spotrebiteľ má právo voliť z dvoch možností, a to objednať si túto službu alebo nie, teda tvrdenia žalovaného, že ide o závislú zmluvu, ktorá je podmienkou poskytnutia úveru nemožno akceptovať, lebo spotrebiteľ má možnosť využiť túto službu alebo ju nevyužiť čo jednoznačne z tejto žiadosti vyplýva, teda tvrdenia žalovaného, že ide o závislú zmluvu, ktorá bola podmienkou uzavretia zmluvy o úvere nie sú pravdivé a nebolo v tomto konaní ničím preukázané. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná vo výške 518,50 eur /800 eur je výška žalobcom poskytnutého úveru mínus 281,50 eur, ktorú sumu žalovaný zaplatil na úver podľa pravej časti splátkového kalendára a jednej platby na účet žalobcu vo výške 50 eur/ z dôvodu, že úver je bezúročný a bez poplatkov, preto má žalobca právo len na vydanie bezdôvodného obohatenia ako rozdielu medzi výškou žalobcom poskytnutého úveru 800 eur po odpočítaní toho, čo žalovaný na úver zaplatil t.j. 281,50 eur. Súd zároveň priznal žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 518,50eur od 22.02.2014, t.j. odo dňa nasledujúceho po márnej výzve žalovaného na plnenie do zaplataenia, t.j. odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru do zaplataenia. Výška úroku z omeškania je v súlade s ustanoveniami § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka spojeného s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase omeškania, ktorým sa vykonáva Občiansky zákonník 0,25% ECB + 5 percentuálnych bodov. Súd prvej inštancie žalobu nad sumu 518,50 eur do sumy 822,50 eur s 5,25% úrokom z omeškania od 22.02.2014 do zaplataenia ako nedôvodnú zamietol z dôvodu, že posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods.2 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní väčší úspech, priznal náhradu trov konania vo výške 26,08 % , žalobca mal úspech v konaní 63,04% mínus neúspech 36,96 %, čo je 26,08 % čistý úspech žalobcu v konaní. Podľa § 262 ods.2 CSP o výške trov konania rozhodne po právoplatnosti konania vo veci samej vyšší súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ Civilného sporového poriadku. Uviedol, že žalobca je, podľa jeho poznania, klasická nebanková úžernícka pôžičková spoločnosť, ktorej hlavná náplň spočíva v rýchlym zbohatnutí, a že časť svojho príjmu zo splácania od klientov za poskytnutú pôžičku od istej doby označila, za domáci servis, nič nemení na percentuálnej výške RPMN /ročnej percentuálnej miery nákladov/. Podľa názoru žalovaného mal žalobca v zmluvne hneď označiť celý rozdiel medzi výškou poskytnutého úveru /800,- eur/ a celkovým dlhom voči spoločnosti /1431,60 eur/, teda 631,60 eur za domáci servis - keď napr. podobná nebanková pôžičková to pomenovala ako „zmluvná odmena“. Žalovaný mal ďalej za to, že predložená Zmluva o úvere nespĺňa všetky náležitosti a znaky spotrebiteľského úveru, keďže existujú spochybniteľné dôkazy k preukázaniu dlžnej sumy, ako aj to, či sa nejedná o revolvingový typ úveru, pričom ale na právne posúdenie týchto je potrebné použiť aplikáciu príslušných ustanovení zákonov č. 372/1990 Zb., č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení, Občianskeho zákonníka, a tiež smernicu č. 93/13/EHS z 05.04.1993. Žalobca svoj nárok na zaplataenie sumy 822,50 eur s príslušenstvom odvodzuje od spotrebiteľského úveru, ktorý je však v danom prípade z vyššie uvedených dôvodov potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon. Absolútna neplatnosť právneho úkonu prichádza do úvahy vtedy, ak je odôvodnená účelom, ktorý sleduje ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, pričom tento účel je potrebné vnímať vo väzbe na princípy spravodlivosti a ochrany dobromyseľne nadobudnutých práv. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/96/1995. Ak je určitý úkon absolútne neplatný, nastáva jeho neplatnosť priamo zo zákona už v čase jeho urobenia. Ani pri uplatnení princípov spravodlivosti a

dobrych mravov pri vykone prav a povinnosti nema sud moznost dodatočne zvažiť, či absolútnu neplatnosť úkonu "uzná alebo neuzná" (resp. či ju zohľadní alebo nezohľadní). Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu (z úradnej povinnosti - ex officio). Ak teda žalobca svoj nárok na zaplatenie sumy 822,50 eur a súčasne aj úrokov z omeškania odvodzuje od spotrebiteľského úveru, a spotrebiteľský úver ako taký je neplatný právny úkon, pričom túto skutočnosť mal už konštatovať aj súd prvej inštancie, pričom túto otázku mal vyriešiť ako otázku predbežnú, tak žalobca svoj nárok na zaplatenie sumy 822,50 eur nemôže odvodzovať od spotrebiteľského úveru, ale len z titulu bezdôvodného obohatenia, nakoľko v prípade, ak je zmluva neplatná, sú účastníci povinní na jej základe si vrátiť všetky poskytnuté plnenia, a teda žalobcovi nemôže prislúchať právny nárok na úroky z omeškania z takejto neplatnej zmluvy o úvere, nakoľko takáto zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútne neplatná, a to od počiatku. Súdu dal ďalej do pozornosti znenie ustanovenia § 5 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa. Odvolanie proti výroku o náhrade trov konania žalobcovi odôvodňuje zásadou úspechu v konaní a teda ak je žaloba nedôvodná a má byť zamietnutá, právny nárok na náhradu trov odvolacieho konania prislúcha žalovanému. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, resp. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej vyhovujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania je potrebné podľa § 389 ods. písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel k záveru, že žaloba žalobcu je v istine vo výške 518,50 eur /úver 800 eur mínus žalovaným zaplatená suma 281,50 eur/ dôvodná. Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2013 posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu a zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Dospel k záveru, že v zmluve absentuje termín konečnej splatnosti úveru čo je obligatórna zákonná náležitosť úveru v rozpore s § 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva neobsahuje celkovú splatnosť úveru, a preto podľa § 11 ods.1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch považoval úver za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie dospel tiež k názoru, že zmluva označená ako „domáci servis“. je samostatnou zmluvou, a preto nemožno plnenie žalovaného na domáci servis započítať na zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2013, na ktorú plnenie je predmetom sporu. Skutočnosť, že ide o samostatnú službu vyvodil aj so samotnej žiadosti žalovaného o domáci servis z ktorej vyplýva, že spotrebiteľ má právo voliť z dvoch možností, a to objednať si túto službu alebo nie, teda tvrdenia žalovaného, že ide o závislú zmluvu, ktorá je podmienkou poskytnutia úveru nemožno akceptovať, lebo spotrebiteľ má možnosť využiť túto službu alebo ju nevyužiť čo jednoznačne z tejto žiadosti vyplýva.

6. Z obsahu súdneho spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou na súde prvej inštancie domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 822,50 € s príslušenstvom. Svoj nárok odvodzoval zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2013, ktorá bola uzavretá medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca so žalovaným uzatvoril aj zmluvu o poskytovaní domáceho servisu podľa § 51 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platom znení, predmetom ktorej bolo v zmysle bodu I. zmluvy poskytovanie konzultačných a nadštandardných služieb, ktoré spočívajú v starostlivosti o klienta pri poskytnutí úveru na základe zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2013.

7. Žalovaný vo svojom odvolaní okrem iného namietal, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

8. Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu podaného odvolania žalovaného má za to, že je dôvodná odvolacia námietka týkajúca sa vád v skutkových zisteniach prvoinštančného súdu, ktoré malo za následok nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie, ktorý zmluvu o poskytovaní domáceho servisu považoval v súlade argumentáciou žalobcu za samostatný právny úkon t.j. za osobitnú zmluvu nezávislú od zmluvy o úvere, keď vychádzajúc z obsahu prvej strany zmluvy o poskytovaní domáceho servisu vyplýva, že jej predmetom je „úprava vzájomných práv a povinností zmluvných

strán pri využívaní domáceho servisu klientom“, pričom domáci servis je poskytovanie konzultačných a nadštandardných služieb, ktoré spočívajú v starostlivosti o klienta pri poskytnutí úveru na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.06.2013 ako uvádza aj odvolací súd vyššie, a to najmä „služba spočívajúca v preberaní a zaúčtovaní peňažnej hotovosti určenej na úhradu splátky úveru vedenie a kontrola splátkového kalendára upozornenie na termíny splátky a na prípadne následky nesplácania“. Z uvedeného je zrejmé, že predmetná zmluva o poskytovaní domáceho servisu nemôže obstať samostatne, pretože bez existencie zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 320131324 zo dňa 12.06.2013 nemá žiaden zmysel. Súčasne je zrejmé, že predmetom domáceho servisu sú úkony, ktoré sú bežnou súčasťou vedenia správy spotrebiteľského úveru, ktorú musí vykonávať každý zodpovedný veriteľ ak chce mať prehľad o splácaní úveru, nejde teda o žiadne nadštandardné služby spotrebiteľovi, ktoré by mali pre neho nejaký význam. Na túto skutočnosť zareagoval aj zákonodarca, keď s účinnosťou od 10.06.2013 vyžadovanie úhrady poplatkov, nákladov, alebo inej odplaty za vedenie evidenciu, alebo správu spotrebiteľského úveru zakázal (§ 9 ods. 10 zákona č. 129/2010 Z.z.). Žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť obsah predloženej zmluvy o poskytovaní domáceho servisu, ktorá je výhodná výlučne pre žalobcu ako veriteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu ťažiskovým zmyslom zmluvy o poskytovaní domáceho servisu bolo obísť ust. zák. č. 129/2010 Z. z. o zohľadnení nákladov spotrebiteľa pri výpočte RPMN.

9. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej vyhovujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou v ďalšom konaní bude vzhľadom na vyššie prijaté závery odvolacieho súdu, dôsledne sa zaoberať predmetnou zmluvou o domácom servise, posúdiť túto zmluvu z hľadiska jej platnosti a predložených dôkazov strán v konaní. V tejto súvislosti bude súd prvej inštancie zisťovať, aké ďalšie konzultačné a nadštandardné služby súvisiace s využívaním spotrebiteľského úveru počas trvania úverového vzťahu žalobca žalovanému poskytoval a či speňaženie tejto ďalšej služby v „servisnej zmluve“ nebolo obchádzaním právnej úpravy na ochranu spotrebiteľa. V prípade, ak súd dospeje k záveru, že sa jedná o absolútne neplatný právny úkon, bude potrebné platby prijaté žalobcom od žalovaného zohľadniť a vo veci opätovne rozhodnúť.

11. Odvolací súd si je vedomý predchádzajúceho odlišného rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/798/2014 zo dňa 13.05.2015, s ktorým sa však nestotožňuje, nakoľko medzičasom sa rozhodovacia prax odvolacích súdov v otázke posudzovania platnosti zmluvy o poskytovaní domáceho servisu zmenila (rozhodnutia Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/270/2016, sp. zn. 11Co/214/2017, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/434/2016, Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/494/2016, Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/181/2017).

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 3 CSP v novom rozhodnutí o veci.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).